

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 436/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o., Kpt. Jaroša 29, Trenčín, proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov č. k. 13C/1/2021-597 zo 4. júla 2024 takto

rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **prijíma** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
- Návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu o výške náhrady trov konania v civilnom spore. Ústavná sťažnosť sa týka správnosti výkladu ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

II.

2. Sťažovateľ sa proti žalovaným (matke a jej synovi) domáhal zaplatenia 1 930 eur za to, že bez právneho dôvodu užívali jeho byt. Žalovaná v tomto konaní vzájomnou žalobou proti sťažovateľovi žiadala určiť vlastnícke právo k tomuto bytu. Konanie o žalobe sťažovateľa proti žalovanej bolo zastavené, jeho žaloba proti žalovanému bola zamietnutá a bolo vyhovené vzájomnej žalobe žalovanej. Žalovaným, zastúpeným jedným advokátom, bola potvrdením rozsudku okresného súdu krajským súdom právoplatne priznaná náhrada trov konania v plnom rozsahu.

3. Následne bolo sťažovateľovi uznesením vyššieho súdneho úradníka okresného súdu uložené nahradiť žalovaným trovy ich zastúpenia advokátom 6 850,45 eur. Okresný súd priznal náhradu samostatne za prípravu a prevzatie zastúpenia oboch žalovaných, pri ktorých základnú sadzbu tarifnej odmeny (ďalej len „ZSTO“) určil z 1 930 eur podľa § 10 ods. 1 vyhlášky na 81,33 eur. Pri následných úkonoch vzhľadom na zastúpenie dvoch žalovaných ZSTO zvýšil na 122 eur podľa § 13 ods. 2 vyhlášky, podľa ktorého ZSTO sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb (81,33 eur + 50 % z 81,33 eur). Napokon po podaní vzájomnej žaloby ZSTO určil podľa § 11 ods. 1 písm. a) na jednu trinástinu výpočtového základu (89,46 eur v roku 2022 a 96,31 eur v roku 2023), keď bol toho názoru, že hodnotu konania o vzájomnej žalobe možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami, pričom vzhľadom na zastupovanie dvoch žalovaných aj túto zvýšil podľa § 13 ods. 2 vyhlášky. Táto ZSTO predstavovala v roku 2022 119,28 eur a v roku 2023 128,41 eur. Predovšetkým však žalovaným bola priznaná náhrada za 32 úkonov právnej služby: dve prípravy a prevzatia zastúpenia, päť pojednávaní, jeden výsluch na dožiadanom súde, osem písomných podaní a 16 porád advokáta so žalovanými.

4. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť. Nesúhlasil so zvýšením ZSTO podľa § 13 ods. 2 vyhlášky. Podľa sťažovateľa ZSTO aj pri zastúpení dvoch žalovaných mala byť určená do podania vzájomnej žaloby na 81,33 eur a po jej podaní mala byť zvýšená podľa § 13 ods. 3 vyhlášky, podľa ktorého pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa ZSTO určená z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu ZSTO, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. Tak potom mala ZSTO predstavovať v roku 2022 116,57 eur [89,46 eur podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky + 1/3 z 81,33 eur] a v roku 2023 123,42 eur [96,31 eur podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky + 1/3 z 81,33 eur].

5. Okrem toho sťažovateľ namietol priznanie náhrady dvoch odmien za prípravu a prevzatie zastúpenia, za 15 ďalších porád žalovaných s ich advokátom, štyri písomné podania a účasť na výsluchu. Podľa sťažovateľa nebol dôvod priznať odmenu za prípravu a prevzatie dvakrát, keďže pri oboch žalovaných šlo o skutkovo totožnú vec. V súvislosti s ďalšími poradami poukázal na § 13a ods. 2 vyhlášky, podľa ktorej ak po poslednej porade alebo rokovaní s klientom alebo protistranou nasleduje ďalšia porada alebo rokovanie a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, ak nejde o prípad hodný osobitného zreteľa, tak odmena za túto ďalšiu poradu advokátovi nepatrí. Okrem toho poukázal na § 251 CSP, podľa ktorého trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na to, že do podania vzájomnej žaloby v konaní neboli uvádzané žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali účelnosť ďalších porád. Jedinou účelnou poradou mohla byť len porada žalovanej pred podaním vzájomnej žaloby, po ktorej žalovaní neuvádzali žiadne nové skutočnosti.

6. K písomnému podaniu z 30. júla 2021 uviedol, že obsahovalo návrh na vykonanie dôkazov, ktorý žalovaní mohli uviesť už v odpore proti platobnému rozkazu alebo na predchádzajúcom pojednávaní. Za nevhodné považoval aj vyjadrenie žalovaných z 29. septembra 2021, keďže v ňom žalovaní neuviedli žiadne nové a podstatné skutočnosti a tieto mohli uviesť na predchádzajúcom pojednávaní. Sťažovateľ namietol hospodárnosť účasti advokáta žalovaných na výsluchu na vzdialenom dožiadanom súde, keďže otázky mohol zaslať písomne a substitučne sa dať zastúpiť advokátom z mesta dožiadaného súdu. K písomnému vyjadreniu žalovaných z 22. mája 2023 sťažovateľ uviedol, že ho nemožno považovať za úkon právnej služby, keďže ide

len o stručné konštatovanie o stotožnení sa s predbežným právnym názorom súdu. K písomnému vyjadreniu k odvolaniu z 25. augusta 2023 sťažovateľ uviedol, že nejde o úkon právnej služby, keďže v ňom žalovaní neuviedli skutočnosti podstatné pre rozhodnutie krajského súdu a ide len o stručné stotožnenie sa s rozsudkom okresného súdu.

7. Sťažovateľ uzavrel, že dôvodné je žalovaným priznať náhrady za právne služby za jednu prípravu a prevzatie zastúpenia, podanie odporu, účasť na piatich pojednávaniach, súhlas so späťvzatím žaloby, poradu pred podaním vzájomnej žaloby, podanie vzájomnej žaloby a dve vyjadrenia z 1. augusta 2022 a 15. mája 2023, teda za 12 úkonov právnej služby, za čo odmena a náhrady predstavujú pri správnej ZSTO 1 361,23 eur.

8. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sudcu okresného súdu bolo uznesenie vyššieho súdneho úradníka zmenené tak, že žalovaným proti sťažovateľovi bola priznaná náhrada trov zastúpenia advokátom 6 103,07 eur. Sudca sa stotožnil so spôsobom, akým vyšší súdny úradník určil ZSTO v jednotlivých fázach konania. K náhrade právnej služby za dve prevzatia a prípravu zastupovania uviedol, že udeleniu plnomocenstva žalovanými advokátovi došlo k prejavu vôle každého z nich osobitne. Preto bol dôvod priznať náhradu za tento úkon právnej služby dvakrát. K priznaniu odmeny za úkon právnej služby – návrh na vykonanie dôkazov z 30. júla 2021 uviedol, že šlo o podanie v nadväznosti na pojednávanie z 21. júla 2021, na ktorom súd poskytol lehotu na predloženie návrhov na dokazovanie po oboznámení strán s predbežným právnym posúdením veci. Preto ide o podanie vo veci samej, za ktoré odmena patrí podľa § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky. K tomu istému dospel okresný súd vo vzťahu k účasti advokáta žalovaných na výsluchu na dožiadanom súde, keďže advokát nebol povinný substitučne splnomocniť iného advokáta, ak strana trvá na jeho účasti. K vyjadreniu z 22. mája 2023 okresný súd uviedol, že k nemu došlo na výzvu súdu vzhľadom na vyjadrenie sťažovateľa, a preto ide o podanie, za ktoré patrí odmena. K náhrade za vyjadrenie z 25. augusta 2023 okresný súd uviedol, že bolo urobené na výzvu súdu po podaní odvolania, a preto ide o vyjadrenie vo veci samej, za ktoré odmena patrí. K odmenám za poradu so žalovanými okresný súd uviedol, že v zásade bolo potrebné zváženie ďalšieho postupu, oboznámenie s priebehom dokazovania alebo podaniami žalovaných, a preto šlo o účelné úkony právnej služby. Žalovaným nepriznal len náhradu za vyjadrenie z 29. septembra 2021, keďže nebolo vykonané na výzvu súdu a žalovaní v ňom neuviedli nové skutočnosti, ktoré by slúžili na preukázanie ich tvrdení a viedli by k aktívnemu bráneniu ich práva na súde.

III.

9. Sťažovateľ namieta, že okresný súd sa nevysporiadal s jeho námietkami o nesprávnosti použitia § 13 ods. 2 vyhlášky a o tom, že vo veci mal byť použitý § 13 ods. 3 vyhlášky. Opakuje svoju predstavu o tom, ako mala byť určená ZSTO. Ďalej namieta, že okresný súd sa nedostatočne vysporiadal s jeho námietkami o neúčelnosti úkonov právnej služby a svoje závery riadne nezdôvodnil. Namieta, že je mylné priznanie náhrady za prípravu a prevzatie zastúpenia obom žalovaným. Uvádza, že okresný súd sa vôbec nevysporiadal s jeho argumentmi o neúčelnosti ďalších porád žalovaných s advokátom, keďže osobné oboznamovanie klientov s každým úkonom protistrany a zvažovanie procesného postupu pred vykonaním každého úkonu nie je účelné, osobitne, keď žalovaní svoj procesný postoj zmenili, len keď žalovaná podala vzájomnú žalobu. Sťažovateľ taktiež namieta odôvodnenie priznania odmeny za vyjadrenia žalovaných z 30. júla 2021, 29. septembra 2021 a 25. augusta 2023. To, že tieto podania boli urobené na výzvu

súdu v nadväznosti na jeho vyjadrenie, automaticky nezakladá ani jeden z definičných znakov trov konania. Ak by bola prijatá argumentácia okresného súdu, trov právneho zastúpenia by mohli byť priznávané za akýkoľvek dokument zaslaný súdu. Za neúčelnú považuje aj účasť advokáta žalovaných na výsluch na dožiadanom súde.

IV.

10. Na predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) bolo zistené, že ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a predbežne neboli zistené dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Preto bola ústavná sťažnosť podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu prijatá na ďalšie konanie.

V.

11. Sťažovateľ podľa § 129 zákona o ústavnom súde navrhol odložiť vykonateľnosť namietaného uznesenia do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti. Uviedol, že odklad vykonateľnosti plní ochrannú funkciu, keď napomáha predchádzaniu možnému vzniku škody v dôsledku exekúcie namietaného rozhodnutia. Podľa sťažovateľa ak by žalovaní vymohli plnenie na základe namietaného uznesenia, môže dôjsť k nezvratnému zásahu do jeho práva vlastníť majetok, keďže žalovaní by sa mohli zbaviť majetku a jeho nárok na vrátenie vymoženej čiastky by bol nevyhľaditeľný, osobitne, keď proti žalovanej sú vedené exekučné konania. Okrem toho by boli ohrozené životné, sociálne a finančné podmienky sťažovateľa a jeho rodiny.

12. Podmienkou odloženia vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozhodnutia je hrozba závažnej ujmy. Sťažovateľovi hrozí exekúcia rozhodnutia na zaplataenia približne 6 000 eur. Z tvrdení sťažovateľa však vôbec nevyplýva, že by vymožením takejto čiastky boli ohrozené životné a sociálne podmienky sťažovateľa a jeho rodiny, keďže sťažovateľ k svojim sociálnym a životným podmienkam nič osobitého, z čoho by bolo možné vyvodit' záver o závažnosti ujmy, neuvádza. Preto jeho návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia vyhovené nebolo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2024

Robert Šorl
predseda senátu